

vo vrhovn
Udružen
da prim
vniko biva
slovačke
ili na dan
to uz sle
bli bni pri
kog admi
te će toj
i njihove
dokumente
taje pravo
om usluž
doda sva
li postoje
molitelja
zbu, obn
navedenih
m odred
vrhovne
3. Plaće
ima, koji
napred i
tvrdjavi
plaćivače
u službu.
t. m., a
dovoljno
će tako
mandi te
itante ili
mali za
ik može
je bita
n u sle
na funk
uprave
za Na-
K 12—
K 9—
Kučera,
K 5—
po K 4
— Vi-
amerin,
a, Flo,
n, Mol,
ndrizzl,
Herl,
ubinek
balich,
ne.
ne.
njega
to naj-
se je
rečem,
znao,
i obz-
evjerio
nao, u
oj, sad
da je
it opet
osvje-
onako,
jedam-
nuo za
nestalo,
ti: „da
bi lju-
ijeđu“
ni čak
ednoga
la, a za
vjernu
crnka:
e ljepi
iko, jer
kazao,
bile —
oje su-
akogod
mi pri-
dipeke,
iscjen-
vrpca,
moraju
danas
šta se-

CENA lista: U preplatu za čitavu god. K 48—, za polugodište K 24—, tromesečno K 12—, mesečno K 4—, u maloprodaji 16 ili pojedini broj. OGLASI primaju se u spravi ista trg. Curoza i Tisak Jos. Krmpotića.

Živela Srbija.

Srpska je vojska zaposela Zagreb, Ljubljanu i Reku. Srpski vojnici štite naše granice. Dugo vremena stajali smo pod tuđim jarmom i postali duševni robovi, koji ne možemo da shvatimo što je sloboda. Treba nam ljudi, koji su u slobodi odgojeni, da nam pokažu prave puteve, treba nam organizatora, koji su već radili za slobodnu jednu državu, da nam dadu smer i cilj. Prelaz iz prvog stanja u drugi, iz ropstva u slobodu bio je prebrz, da bi prošao bez trvenja i poteškoća. Danas trebamo s toga nada sve jaku ruku, koja će nas voditi, da prebrodimo tešku krizu, koja je nelazbeživa.

Kazaće nam, da su i Cesi bili kroz stogodišta podjarmljen narod. Ali naš se narod ne može još danas uporedjivati s Cesima. Cesi, rade već desetogodišta i desetogodišta na unutrašnjoj organizaciji svojega naroda. Naše su prilike bile u tom pogledu mnogo nepovoljnije. Nenaobražen i zapušten narod, ne shvaća još potpunoma svoju dužnost, imperativ sadašnjeg momenta. Svetski nas je rat prenerazio, kako nas je također prenerazila sloboda.

Manje kritike i više discipline, to jest ono, što domovina traži od svakog pojedinca. Nije moguće preko noći urediti si novi stan, nameseliti u njem pokušstvo, kako bi potrebno bilo. Za to treba mnogo i mnogo vremena a nema sumnje, da ćemo počinuti u našem nelakstvu mnogo pogrešaka; najdajmo se, da ćemo biti također uvidljivi, da ćemo ih prosudjivati kao nužnu posledicu nerazjašnjenih prilika i da ćemo mirom i stegom omogućiti pozvanim našim ljudima da ih poprave i da naša nova domovina ne pretrpi od njih znatnih šteta.

Nije danas vreme za kojekakve stranačke tendencije, za ciljeve, koje ćemo postići tečajem godina, ali kojih danas ne možemo ostvariti. Danas radimo jedino oko toga, da spasimo našem troime-nom narodu čim više narodnog ozemlja i da ujedinimo što više našega naroda u jednu jaku i uređenu državu.

Ne smemo nasesti tuđinačkim agitatorima, koji zavadjaju narod vikom i frazama. Nemojmo se danas prepirati, kako će ta naša država biti uređena, kakav će naš ustav biti, kad ova naša država još nije priznata, kad lebdi takorekue još u zraku, kad moramo toj državi da ustanovimo konačne granice, unutar kojih ćemo urediti naše prilike po našoj miloj volji.

Imamo i našu državu. Nama svima je poznato, da će ustavodavna naša skupština urediti konačne prilike u državi SHS. Ali pre ove konstituante treba priznate države, a mi ne smemo našim ljudim agitacijama da osporavamo ovo priznanje sa strane kulturnog sveta, koji će za nekoliko dana početi raspravljati o konačnom preuredjenju Europe. Nije danas doba skupština i povesnih vikača, koji idu sa sebičnim ciljevima. Svoju volju neka izrazi narod kod izbora, poverivši mandate pouzdanim svojim ljudima, i neka prepusti ovim ljudima, u koje imade poverenje, da mirnom i dostojnom raspravom, nesmetano od vike ulice, urede medju sobom sva sporna pitanja.

Ali nada sve treba nama priznanja, da smo tu, da postoji naša država, da smo saveznici kulturne Europe i članovi budućeg udruženja naroda. Jedina država, koja nas u tome može potpomagati, jest Srbija, ona junačka Srbija, jedina na svetu, čiji je narod u tom ratu dokazao, da je vredan, da mu se divi sav svet. Srpski i belgijski narod, ti patnici svetskog rata, koji su u odlučnim časovima svojim junačkim držanjem spasili Europu od militarizma, jaki su svojom vanrednom moralnom pozicijom a mi Jugoslaveni smo tako sretni, da imademo u Srbima ne samo saveznike i braću, već deo našega naroda, koji si je usvojio naše postulate, koji kaže, da su naši zahtevi pravednosti i njegovi. Mi nismo megalomani, niti mislimo, da su Srbi velevlast po broju pučanstva i vojske. Ali Srbi su u tom ratu postali velevlast moralnim svojim autoritetom a ovaj moralni će autoritet na mirovnoj konferenciji, koja neće urediti granice po načelima sile već jedino po načelima pravednosti, imati odlučnu reč. Srpska je vojska unišila u naše glavne gradove, zaposela najvažnije naše točke, štiti naše ozemlje, zaštićuje javni red i mir. Za taj čin bratske ljubavi, dokazan od patničkog naroda, harni smo mi svi našoj braći i blagodarni. Sa najvećim pouzdanjem gledamo u srpsku vojsku, oko koje se mora okupiti čitav naš narod. Ova nam je vojska jamstvo, da će naša nova sloboda pobediti, da ćemo osloboditi naš narod, gdegod on bio.

Tužna naša Istra, sporna točka na Jadranu, ima jedinu nadu, da će srpski narod učiniti sve,

da ju spasi za Jugoslaviju. Mi nemamo danas druge snove, drugih nada i drugih tendencija, nega da budemo udruženi s ostalom braćom u prostranoj našoj domovini, da se po dugom našem hoju odahnemo i da postanemo članovi slobodne države SHS.

Nismo ih mogli pozdraviti u našim kotarima. Uzalud su naši seljaci i naši radnici i naši gradjani na njih čekali, uzalud smo se nadali — nismo ih mogli primiti oduševljeno i zahvalno, kako smo želili. Ali braća su blizu. Malo nas kilometara deli od njih. Tako im iz naših kotara šaljemo naše pozdrave. Neka znadu, da je sav narod uz osvetnike Kosovog polja, da smo bezuvetno uz njih, da smo spremni žrtvovati za našu zajedničku domovinu naš imetak, našu krv, sve što imademo. U teškim danima jača je ljubav, u bolnim časovima veća naša odanost, silnija naša zahvalnost: Živela Srbija.

Intervencija Srbije.

Talijani prestaju s prodiranjem i rekvizicijama.

Zagreb, 15. novembra. Po nalogu zastupnika vrhovnoga zapovedništva srpske vojske potpukovnika Dušana Simovića u Zagrebu i u sporazumu s povernikom za nar. obranu kod Narodnog Veća u Ljubljani Stevanom Svabićem zapoveda neka zapreči svako daljnje prodiranje talijanskih četa u slovenskoj zemlji. U smislu tog naloga je potpukovnik Svabić juče poslao u Logatec svoje parlamentarce i dao izručiti zapovedniku talijanskih četa notu, koja u glavnom ovako glasi: Čete kraljevine Srbije su po prihvaćenom sporazumu s vladom Narodnog Veća u ime antantnih sila preuzele vlast u Ljubljani. Imam nalog, da zaprečim svaki dolazak savezničkih talijanskih četa u okupirano područje. Bilo bi mi vrlo neugodno, kad bi morao u izvršavanju danoga mi naloga upotrebiti oružje, a zato mi je dano ovlaštenje. Ako bi moralo doći do prolevanja savezničke krvi, srpske bi čete otklonile za se svaku odgovornost. Molim g. komandanta, neka odredi, da savezničke talijanske čete ostanu medju rekama Sočom i Savom, dok kraljevska srpska vlada ne uredi tog pitanja s kraljevskom talijanskom vladom. Potpisao komandant potpukovnik Stevan Svabić.

Čim je talijanski zapovednik, pročitalo notu, ukazao si doste srpske čete u Ljubljani? Izjavio je, da nije znao, da je već prekoračio demarkacionu liniju medju Sočom i Savom i da će odmah naložiti, neka talijanske čete ostanu na mestu, a notu je izručio svojem komandantu. Srpski je parlamentarac upozorio talijanskoga komandanta i na to, da Talijani moraju da prestanu sa svakom rekvizicijom na okupiranom području. Talijanski je komandant pristao i na taj zahtjev.

Jugoslavenska legija će braniti našu među.

Beograd, 15. novembra. Srpsko vrhovno zapovedništvo je odredilo, da u Sloveniju, osobito u Ljubljani pošalje Jugoslavensku legiju, koja broji 20.000. momaka. Ta će legija imati pre svega zadatak, da zaposedne severne granice i brani zajedničke narodne interese protiv Talijana.

Beograd, 15. novembra. Od srpskih četa, koje će stići u Sloveniju i Hrvatsku, ostat će beogradska pukovnija u Zagrebu.

Niccolò Tommaseo i naši „Irredentisti“.

Ime je ovog muža, kojem se klanjaju toliko naši „Nespašeni“ koliko i Talijani preko mora, a i imadu i čemu, osobito radi velikih Tommaseovih zasluga na književnom polju. Poznato je da ovaj odlični sin kršne Dalmacije (rođen u Šibeniku početkom prošloga stolecja) naučio Talijane poznavati bolje, u svim tančinama talijanski jezik.

Nikola Tommaseo, premda je bio rodom i prvim odgojem sin hrvatskoga naroda, posvetio je ipak sve svoje retke sile tuđoj zemlji Italiji, a ostavio domovinu narodnostne neosveštenu, politički rascepkanu, kulturno nerazvijenu i gospodarski udropašćenu.

Tommaseo odbio se od domaćeg praga i počeo je delovati na književnom polju, kad je književnost u Italiji bila „un immensa officina di guerra contro lo straniero“, kako to zgodno opaža Barzelotti u svojoj knjizi o talijanskoj književnosti u ono doba. Od god. 1830. unapred talijanska je književnost imala pred očima političku svrhu narodnog jedinstva i slobode svoje domovine.

Tommaseo je živo sudelovao u širenju plemenitih ovih ideja u Italiji a i sam se čutio toliko Talijanom, da je znao uskliknuti: Sve je u meni talijansko!

Ipak i Tommaseo znao je više puta biti pravedan napram našem narodu, pa je i napisao malu knjižicu pod naslovom „Iskrice“ u hrvatskom jeziku.

Iz ove knjižice vadimo što piše o Hrvatima: „Hrvati, Italiji mraki... svet vas ne poznaje, i malo ih je, koji znadu, da se vi borite u svojoj zemlji za jezik, za narodnost i dostojanstvo duše vaše. Ja vam zahvaljujem pred svim čovečanstvom za ono, što ste učinili za svete svrhe čovečanstva.“

Tako je bilo u Tommaseovo doba. Malo nas je svet tada poznavao, međutim vremena sazrela, osobito pako u ovom ratu, i svet nas sada dobro pozna te se zanima za naše narodno pitanje i za narodno pitanje i za nepravedne težnje onih, koji bi nas hteli prebaciti kraljevini preko mora.

U talijanskoj brošuri „La parte pratica della questione“ velli o nama Tommaseo: „Croati... ciascuno uomo del più incivilti della terra, può cordialmente onorarvi per quel che faceste in antico e lodarvi in isperanza per quel che farete.“

Pošto je i onda bilo vrućih glava koje su težile da se ova naša zemlja spoje s Italijom, napisao je Tommaseo ovu zlatnu istinu: Con la schietezza che è propria della mia gente, dirò ch'io non credo che possa la Dalmazia oramai farai coda all'Italia“. Sve ovo vredi u potpunosti meriti za Istru.

Premda je Tommaseo mnogo radio za Italiju, i čutio se sam Talijanom, javila se i pak i u njemu pod starije dane hrvatska krv, te se je setio sa više pametnih uputa i saveta svojega naroda u spomenutim Iskricama, koje o našem narodu meostalim pišu:

Nije našeg puka ruho čisto i tanano, ali duša mu je slobodna i u prostoti jaka. Napije se slomah vina i rakije, ali pljanstvo oholost malodušne, silnoga straha, laži i novaca, gore je i nepoštenije pljanstvo. Nema puk dvora, ali nije ni postelju svoju napunio nečistoćama, nije kuću otaca svojih prodao stranim. Zato je: hleb iz zemlje, (epost iz puka; puk nam je otac, a zemlja majka naša. Neka se klobuk pokloni kapi. Prama tebi, narode moj, nijesu mnogi drugi nego ti čista ostane, da ti kuga gradskih opačina ne ulije slabost, nevolju i sramotu.

Česka Hlidka.

Dneš ve 3 hod. odpoledne odjizdi transport čis. 7. Včera odjely dva vlaky. Námořníky z „Adrie“ doprovázela městem naše hudba, která vzbuzovala všeobecnou pozornost všeho obyvatelstva i vojska. Nastupování i odjezd proveden byl v pořádku.

* „Fiume italiana a qualunque costo“. Pod tim naslovom donosi „Il giornale d'Italia“ članak, u kojem dokazuje kako nemaju Jugoslaveni nikakvo pravo na Reku i kako se talijanski narodni „plebiscit“ izrekao za prisajedinjenje Reke Italiji.

* Konferencije za ustanovljenje mirovnih uveta. London, 13. Kako „Reuterov ured“ doznaje, doskora će ratni kabinet opet nastaviti svoje sednice, da zaključi uvete za mir. Osim toga će se u Londonu održati važne konferencije medju zastupnicima državne vlade i državicima iz britskih dominijona.

* Iz engleske donje kuće. London, 13. Donja je kuća prihvatila osnovu o ratnoj veresiji u iznosu do 700 milijuna funti sterlinga. Tečajem rasprave izjavio je ministar za prelazno gospodarstvo Adison da vrednost viška ratnih zaliha iznosi 500 milijuna funti. Balfour je saopćio na upit, da je boljševička ruska vlada zamolila jednu neutralnu vladu, da posreduje kod mirovnih pregovora izmedju nje i savezničkih vlasti.

* Northcliffeova ostavka. London, 13. „Reuterov ured“ javlja: Lord Northcliffe predao je svoj ostavku kao ravnatelj propagande u neprijateljskim zemljama. Ministar predsednik Lloyd George prihvatio je demisiju, budući da ovo mesto više nije potrebno.

* Saveznici unišli u Bukarešt. Novine javljaju iz Pariza, da su čete antante u nedelju unišile u Bukarešt. General Berthelot nalazi se u Rumunjskoj. Englezi su unišli u Costanzu.

* Veće rumunjskog jedinstva. London, 16. U jednom listu, što je Balfour poslao Taki Jonescu priznaje se u ime velike Britanije Narodno Veće rumunjskog jedinstva.

* Rat između Poljske i Nemačke. Berlin, 13. O opsegu poljskih operacija protiv nemačke istočne granice nema još uvek tačnih vesti. Jasno je međutim, da svaka navala na nemačku istočnu granicu protuslovi duhu i sadržaju ugovora o primirju. Veće poljskih radnika i vojnika potužiće se radi ovog postupka kod Wilsona, ali će se navali suprotstaviti svim sredstvima po potrebi i oružjem.

* Osnivanje vojničkih i radničkih veća. Zürich, 13. Prema milanskim vestima napreduje osnivanje radničkih i vojničkih veća u Italiji.

* Revolucionarni pokret u Italiji. Lugano, 13. Socijalističko provincijalno veće u Firenci sastavljeno je pod optužbu radi svog protiratnog držanja.

* Argentina i Nemačka. Chiasso, 13. Republika Argentina odredila je, da se nad svim u njenim lukama nalazećim nemačkim brodovima stavi poštrena pažnja.

* Čehoslovački antanta. Beč, 13. Prema izveštaju „Neue Presse“ javljaju „Narodni Listy“, da je čehoslovački ministar za vanjske poslove u Zenevi, dr. Beneš izjavio, da su svi politički i gospodarski zahtevi Čehoslovačka u Parizu primljeni.

* Nemiri u Belgiji. Lüttich, 13. Ovde se je ustrojilo vojničko veće, koje je preuzelo zadaću, da se brine za sigurnost grada, za opskrbu, kao i za dopremu vojnika sa različitih fronta u domovinu. Vojničko je veće ugušilo nemire Belgijanaca. Belgijski socijalisti pozivaju pučanstvo, da se mirno vlada. Vojničko je veće, gospodar položaja, koji se vrlo povoljno prosudjuje.

* Sastanak nemačkih i engleskih mornaričkih delegata. Wilhelmshafen, 13. Mala krstarica „Königsberg“ otplovila je u 1 sat opunomoćenikom radničkog i vojničkog veća mornarice na sastanak sa zastupnicima engleskog admiralliteta. Nemačkim se je zastupnicima dala punomoć, u kojoj se veli: Radničko i vojničko veće postaje u Severnom moru i mornarica podeljuje ovime punomoć mornaričkomu podčasniku Vilimu Wengoru, prvomu kormilaru Alfredu Jungu i nadstrojaru torpiljarke Morkmannu, da u ime radničkoga i vojničkoga veća, kojemu se je podvrglo brodoviće, učestvuje kod pregovora o provedbi uveta primirja, te utanači ugovore. Punomoć su potpisali i predsednik Republike Oldenburga i Ostfrieslanda, Bernhard Kuhn i zapovednik ratne mornarice admiral pl. Hipper.

Iz slobodne Jugoslavije.

Talijani zaposeli Reku.

Reka, 17. Već nekoliko dana traju pregovaranja između Srba i talijanskog zapovednika brodovlja radi iskrcanja četa na Reči. Ova su pregovaranja trajala nekoliko dana. Konačno uređeno pitanje u tom smislu, da se Reka predbežno nema zaposeliti od nikakve strane i da se prepusti rešenje tog pitanja konferenciji u Versaillesu. Srbi su radi toga napustili grad. Ali čim su Srbi bili izvan grada, iskrcali su Talijani veliku vojsku sa oklopljenim automobilima i sa konjicom te zaposeli općinu i sve javne zgrade. U gradu vlada mir.

Radničko Veće u Zagrebu.

„Pravda“ donosi izveštaj o početku delovanja novog „Radničkog Veća“. Iz izveštaja vidimo sledeće najmarkantnije mesto: U subotu je konačno počelo delovanje Radničkog Veća, pa se nakon izbora akcionog odbora prešlo odmah na raspravu političkog položaja. Pošto se stranačka konferenca morala odgoditi radi toga, jer nije bio moguće čestiti saziv radi loših komunikacionih prilika, to su sednici zagrebačkog Radničkog Veća prisustvovali oni delegati, kojima je poziv pravovremeno stigao. Tako su bili prisutni izaslanici: Varaždina, Karlova, Pakraca i Križevca. Prvi je o dnevnom redu referirao član Narodnog Veća drug Delić, koji je u ime naše stranke kao izaslanik i u prehrambenom odsjeku. Drug Delić je podnio opširan izveštaj o našim ekonomskim prilikama, koje su nastale promenjenim odnošajima. Prilike su se pogoršale radi toga, što prvih dana nije bilo moralne ni grube sile, koja bi mogla sprečiti pljačke, palež i uništavanje žitarica. Time a i usled jasnih prometnih prilika, došla je prehrana pučanstva u ozbiljan položaj osobito u Lici, Primorju i Dalmaciji. Beg radnih sila iz mlinova i rudnika je još više stanje pogoršalo. Nakon tog prvobitnog udara dolazi drugi udarac — pomanjkanje ugljena. Time je opet prehrana otežana, jer dolaze u neugodni položaj železnice i mlinovi pa i druga velika industrijska poduzeća, pa bi moglo doći do besposlice desetke hiljada radnika, te do stradanja stotine hiljada obiteljskih njihovih članova. Da se sve to spreči, nužno je imati dovoljno radne snage u prvom redu u rudnicima, onda na železnicama te u mlinoima, a i nastojati provesti dovoz ugljena iz inozemstva. Manjak je i na ostaloj robi, kao na šećeru, soli, tkaninama, obući itd., pa će u tu svrhu trebati što pre provesti pregovore sa inozemstvom da se predusretne potpun siom. Prikazujući ostale neugodne pojave, koje deluju onamo, da se ekonomski položaj i odnošaj, teško u pravilno stanje

dovesti može, prelazi i na pitanja, prema kojima imade da radnička klasa zauzme svoje stanovište. — Na zadnjoj sednici „Glavnog Odbora“ soc. dem. stranke zaključeno je: „Glavni Odbor“ smatra „Radničko Veće“ u zemlji pomoćnim agitacionim i organizacionim telesima stranke. Usled toga imenuje u „Radničko Veće“ u Zagrebu kao izaslanike svoje za egzekutivni odbor i to sledeće drugove: Vilima Bukšeka kao predsednika stranke i kao predsednika Radničkog Veća Vitomira Korača (novoizabranog tajnika), kao izaslanika, te tajnika za R. V. Gejzu Brudnjaka blagajnika stranke, kao izaslanika i blagajnika za R. V. te Svetozara Delića kao izaslanika. „Glavni Odbor“ pridržaje si pravo opozvati svoje izaslanike iz Radničkog Veća, ako rad R. V. nebi bio u skladu i interesu stranke.

Dalmacija i Talijani.

Čudnovato je svojatanje Talijana naše Dalmacije. Pravo je njihovo — vele — temelj na povesnici i geografskom položaju. Ali kuda bi svet došao, kad bi i drugi neki narodi na ovoj kugli zemaljskoj na tim istim načelima hteli sazdati i proširiti svoje područje? Opravdanost njihovih „pravdanih“ zalutiva najbolje nam pokazuje statistika. Eto što nam ona kaže: U svim je kotarima u minulom deceniju 1900—1910, gde jedan i drugi deo (Srbo-Hrvati i Talijani) raste, procentualno porasla faktično manjina (Talijani); tako u sudbenim kotarima Kaštel Novi, Makarska, Sinj, Spiljet, Trogir i Zadar. U korčulanskom kotaru je procentualni nazadak Talijana manji, u žibenčkom kotaru veći nego u Srbo-Hrvata. Na srednje dalmatinskim otcimima (Izuzevši otok Vis) je talijanski živalj procentualno znatno narastao. (Uzrok po svojoj prilici doseljivanje?), a pučanstvo je srpsko-hrvatsko nezadovolno. U ostalim je kotarima (Kotor, Knin, Vis, Dubrovnik, Rab, Pag i Omis) baš obratno. Ovde talijanski element nazaduje a srpsko-hrvatski raste. Većina je srpsko-hrvatska u svim sudbenim kotarima veća od 90%, manja je samo u sudbenim kotarima Kotor (88.54%), Pernat-Risan (87.89%) i Zadar (80.26%). Prosečno otpada u čitavoj Dalmaciji na srpsko-hrvatsku većinu 96.19%, na talijansku manjinu 2.84%, na nemačku 0.49%, na severnoslavensku 0.40%. Stranli državljana, ponajviše Jngoslavena iz Herceg-Bosne i sa Balkana uopšte, bilo je u Dalmaciji na dan poslednjeg službenog popisa pučanstva 31. decembra 1910. u sve 18.811. Većina Talijana iz kraljevine (regnicoli) žive u Zadru (388), u Spiljetu (512) i Dubrovniku (550), a u čisto Dalmaciji piko ih je 2425. Nemača iz „raljha“ bilo je u sve 86. Prema tome je bilo u Dalmaciji 31. decembra 1910. Slavena 69.000, Talijana 20.453, Nemača 3167. I Talijani se nadaju, šta više — kažu — već je crno na belom da će njih Dalmacija zapasti! Ako je moguće i „nemoguće“, onda se spravom nadaju. S—ić

Domće vesti.

Upisivanje u naše škole obavlja se u školama na Velom Vrh, u ulici Šijana (kuća Turak), u „Narodnom Domu“, 1. kat, u ulici Besenghi, kod časnih ss. Sv. Križa u Šišanskoj ulici (vila Stipek) i u ulici Verudela, svaki dan od 9—12 sati pre podne. Otvorenje će se škola naknadno javiti, čim budu prostorije uredjene. Roditelji na posao, i učinite vašu roditeljsku dužnost.

Upisivanje u naše škole obavlja se od 9—12 sati prije podne u školama na Velom Vrh, u ulici Operal (Šijana, kuća Turak), u „Narodnom domu“ 1. kat, u ulici Verudela 20 i u ulici Sissano 87 (kod sestara). Oni roditelji, koji bi želeli, da im deca polaze školu u ulici Besenghi, neka dođu upisati decu u „Narodni dom“. Škola u ulici Besenghi je sada zapremljena od vojništva, nu poduzećemo korake, da bude ispražnjena. Po nalogu sada zapovedajućeg admirala, škola u ulici Cenide ne će više biti naša, za to moramo otvoriti sve naše društvene škole, koje su bile prije rata otvorene, a roditelji moraju radi toga nanovo upisati svoju decu u onu školu, koja im je najbliža. Neka svaki naš čovek upiše svoju decu u naše škole, da pokažemo koliko nas ima. Roditelji, upišite vašu decu u naše škole. Kada će se škola otvoriti, javiti ćemo u svoje vrijeme.

Zabrana kretanja po gradu. Novom naredbom odredio je podadmiral Cagni, da se gostione imadu zatvoriti u 7 sati na večer, kafane i ostali javni lokali u 8, a kretanje po gradu da je zabranjeno posle devete uz pretnju kazne do 1000 lira ili vojničkog zatvora do jedne godine. Isti je zapovednik odredio, da se oružje imade predati uz pretnju dugogodišnjih kazna. Dalje moraju svi, koji iznajmljuju stanove, ishoditi kod merodavne oblasti zato dozvolu i moraju prijavljivati stanare, koji dolaze i koji odlaze.

Zabavni odbor Jugoslavenskog „Sokola“ u Puli pozivlje se, da dodje sutra u sredu u 6 sati na odborsku sednicu u prostorije Citaonice Podstarosta.

Parohod za Reku. Sutra, 20. t. m. odlazi u 9 sati prepodne jedan parohod u Reku. Pristanistište kod stožerne palače (Stabsgebäude).

Jugoslavenska deca u Jugoslavenske škole. Pitanje granica još nije uređeno. Ali kad bi i čitava lestra morala pripasti Italiji, uredbe bi se prilike po načelima ravnopravnosti, buduće bi svako drugo uredjenje izazvalo doskora kobne zapletaje. Mi smo Nemcima, Madžarima i Talijanima, koji će kao narodne manjine ostati u našoj državi, već zamjčili jednakopravnost. Ista će se prava morat priznati i našem narodu. Ali za to treba, da naš narod shvati ozbiljnost sadašnjeg trenutka i da se pokaže dostojnim tekar stečene slobode. Našu zrelost nećemo dokazati manifestacijama, svečanostima i prosvedima, dokazaćemo ju organizacijom, požrtvovnošću i narodnim ponosom, koji nipošto neće dozvoliti, da mu se mladež iznarodi. Svi su roditelji radi toga obvezani, da prijave svoju decu u hrvatske škole, koje će se u gradu svakako otvoriti, pa bile ove škole pokrajinske i zasebne. Našoj ćemo mladeži osigurati odgoj u narodnom jeziku i u narodnom duhu. Ali sve to zavisi o zrelosti i narodnom osećanju našega naroda. Svojin će muževnim nastupom dokazati svetu, da ni je zavredio slobodu ili ne. Prva je naša dužnost, da upišemo našu decu u hrvatske škole a druga, da za te škole sakupljamo doprinose u svakom iznosu i da materijalnim žrtvama dokazemo, da smo ljudi, da smo narod, kojega sav svet mora da poštuje. Napred dakle za narodnu stvar.

Zaključak socijalno demokratske stranke. Na sednici Jugoslavenske socijalno-demokratske stranke, koja se obdržavala u društvenim prostorijama u ulici Peirarca broj 3, 17. t. m., bio je prihvaćen sledeći zaključak: 1. Ma da je mnogo članova zapustilo Pulu, stranka postoji i unapred kao Jugoslavenska socijalno-demokratska stranka. 2. Stranka pozivlje, neka se svaki radnik u svom vlastitom interesu organizuje i neka se udruži z bratskim strankama u jednu falangu u svrhu zaštite radničkih interesa. 3. Stranka istupa iz narodnoga odbora u Puli, budući da se ne oseća dovoljno brojnom, da bi preuzimala odgovornost prema javnosti iz gore navedenih razloga. 4. Stranka pozivlje sve svesno radništvo neka pristupi „Izobraževalnom i potpornom društvu za Pulu i okolicu“, jer je u naobrazbi moć. 5. Stranka pozivlje sve Jugoslavensko radništvo, neka ne poduzme ništa, što bi se protivilo naložima okupacione oblasti i neka niko ne poduzme ništa, što bi čoveka ponižilo. 6. Jugoslavenska socijalno-demokratska je stranka u svakom pogledu pripravljena da radi ruku u ruku s talijanskim drugovima u zaštitu zajedničkih interesa i u smislu ravnopravnosti. Pula, 18. nov. 1918. Predsednik: Jelčić; tajnik Leskovic. — U zadnjoj sednici mesnoga odbora Narodnoga Veća, izveštio je gospodin Jelčić, kao delegat socijalno-demokratske stranke kod mesnog odbora o zaključku njegove stranke, da iz gore navedenih razloga opozove svoje zastupstvo iz odbora. Saopštenje uzelo cijajim demokratskim članovima za njihov složan nastup s ostalim jugoslavenskim strankama u trenucima od životne važnosti za naš narod.

Mali oglasnik

- Sakrznom podloženi kaput** za gospodina srednjeg uzrasta žel se kupiti. Pohude pod naslovom „Herrenpelzmantel“ na upravu lista. 79
- Kupuje se mekinje.** Pohude Via Kandler 5. 80
- Lepo uređjena soba** iznajmljuje se odmah. Via Novara 1. 82
- Iznajmljuje se** soba i kuhinja sa vodom. Via Lepanto 47. 83
- Prodaje se** dečji krevet i sofa. Via Lepanto 47. 84
- Soba s pokućstvom** iznajmljuje se odmah u Albrechtovoj ulici 23. 85
- Prodaju se** dve koze mlekariće i jedna svinja. Ulica Ercole 40. 86
- Spavaća soba** i pokućstvo za kuhinju, dobro sačuvano prodaje se. Ulica Lisa 19, dvorište, leve stube. 87
- Pouzdana obitelj** preuzela bi nadzor nad kućom ili vilom te ju držala u redu. Naslov u upravi. 88
- Prodavaju se** tri prasca na Caslagueri, ulica Lome 9. 89
- Fotografski aparat** 9x12 kod fotografa Korača, trg Custozza. 90
- Dobre sačuvane pokućstvo** za sobe i kuhinje prodavaju se. Pregledati može ih se od 1 do pol dva sata u Šišanskoj ulici 13. 91
- Prodaje se** pokućstvo za sobu i kuhinju. Admiralska ulica 9. 93
- Prima se na hranu** više osoba. Cena po dogovoru. Ulica Diana 16. 94
- Iznajmljuje se** soba s jednim ili dva kreveta. Ulica Abbazia 34, 1. kat, Delagiovana. 95

PROBATIM PORUČNIK
JOSIP VELICS

GDJA. MARGARITA VELICS
ROD. ZSOLDAK

VENČANI.

CENA H...
za čitav...
za polu...
tromese...
sečno K...
daj 16 f...
OGLAS...
upravi I...
Thank I...
God...
U...
Čehoslo...
luke Pr...
mogu s...
pod okr...
U...
zastupn...
im našu...
ne želin...
zdravi...
smo po...
Oso...
možemo...
onima...
poštivali...
republik...
Ovr...
razlike...
Nije...
ne za nas...
zatvoreni...
čemo u...
ljudi, koj...
našo erat...
toga zat...
nekoliko...
veliki nek...
su talijan...
vladale p...
činuta vel...
spala, te...
dali su, k...
uzeti sobo...
ljudima, c...
je nužno...
sve ove s...
služile.
Na idr...
utečaja, d...
stave u...
stvari dosk...
to imalo s...
šaje izmeo...
interesu ob...
granice i...
prilike ure...
staru mržn...
oblast.
Svim...
nasilna srec...
čajima sa...
a nemamo...
iznimku. R...
rima postu...
i taj takt...
Što se nas...
sretljivi i d...
dokazali su...
spodari Puh...
osvećivali z...
nešene nepr...
to danas izr...
Ali u nevol...
U ostale...
ne molimo...
skim oblasti...
ženi u naš...
prodali. Ne...
zvono, budu...
to već za v...
grozne činje...
vlastodržca...
sili austrijske...
Naša je...
leženja. Zap...
sve ono, što...
nam veoma...
okupacije na...
i samim nar...
znati se i bra...
Nije nam...
li smo učinil...
imade okupa...
O njima zav...
nost i udes...
stvorilo sused